

APRENTATGE COMPUTACIONAL

PRÀCTICA 1

AUTORS: JAN MOROS 1492333
ADRIÀ CARRASQUILLA 1492104

CURS: 3R ENGINYERIA INFORMÀTICA
MENCIÓ EN COMPUTACIÓ

DATA: 27/10/2019

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ	3
RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA	4
ANÀLISIS BASE DE DADES	4
APARTAT C: REGRESSOR LINEAL	12
APARTAT B: DESCENS DEL GRADIENT	14
CONCLUSIONS	18

1. INTRODUCCIÓ

El títol d'aquesta pràctica és Regressió-Classificació, i aquests seran els dos eixos principals del projecte.

Entenem la regressió com un model que serveix per fer prediccions sobre valors numèrics, a partir de la combinació de variables que defineixen el problema que s'intenta resoldre. Ens serveix, a més, per analitzar el comportament de les dades, és a dir, estudiar la relació entre les variables, emfatitzant la relació amb l'objectiu, la variable que s'intenta predir. I, a partir d'aquesta última, determinar quines són les variables més importants del problema.

Pel que fa a la classificació, és un model que a partir d'unes dades categoritzables en diverses classes, té com a sortida una funció classificadora que divideix l'espai en àrees per a cada classe. D'aquesta manera, si entrem noves dades a la funció, ens permet predir a quina classe estan assignades.

La pràctica es divideix en tres apartats, C, B i A. En aquesta entrega arribem fins a l'apartat B.

El primer apartat consisteix en analitzar la base de dades. Tenir molt clar com està estructurada i sobretot la relació que existeix entre els atributs ens serà molt útil per fer el seu tractament, ja que podem obviar variables que trobem que no aporten informació, o que no tenen cap tipus de relació amb la variable objectiu. També, depenent de la base de dades, és en aquest apartat on es decideix quin és, l'atribut objectiu. No és el nostre cas, perquè a la base de dades que se'ns ha assignat queda molt clar quina és la variable objectiu.

A part d'analitzar les dades, a l'apartat C també se'ns demana que fem una primera prova de regressió, utilitzant el regressor lineal de la llibreria sklearn, i n'analitzem els resultats.

A l'apartat B la tasca a realitzar és implementar un model més avançat de regressor, basat en el descens de gradient. Això ens permetrà fer regressors que s'adaptin millor al problema, que és altament probable que no segueixi un model lineal. Un cop dissenyat el model, que ens permetrà jugar amb els seus paràmetres per trobar la millor configuració, haurem d'avaluar-lo també, comparant-lo amb els resultats del regressor lineal de l'apartat C.

Tots aquests resultats, per poder-los analitzar més fàcilment i per mostrar-los a un suposat client, els representarem en taules i gràfiques. D'aquesta manera podem veure ràpidament aspectes com la relació d'un atribut amb un altre o la forma aproximada que segueixen les mostres.

2. RESOLUCIÓ DEL PROBLEMA

ANÀLISIS BASE DE DADES

Tot i que no hi ha un apartat específic en l'enunciat de la pràctica on s'indica que s'hagi de fer un estudi sobre el dataset, considerem que és un pas importantíssim no tant per a la resolució del problema però sí per a la interpretació dels seus resultats.

En el nostre cas, la base de dades a estudiar s'anomena **Bike Sharing Dataset**. Conté les dades recollides en dos anys sobre el lloguer de bicicletes d'una empresa situada a Washington DC. Aquests atributs són els següents:

- **instant:** Identificador mostra
- **dteday:** Data de la mostra
- **season:** Estació (1: hivern, 2: primavera, 3: estiu, 4: tardor)
- **yr:** any (0: 2011, 1:2012)
- **mnth:** Mes (1 a 12)
- **hr:** Hora (0 a 23)
- **holiday:** Si és festiu o no
- **weekday:** Dia de la setmana
- **workingday:** Si és dia laboral o no
- **weathersit:** temporal (1: clar o mitjanament ennuvolat, 2: boira i núvols, 3: precipitacions lleugeres, 4: precipitacions elevades)
- **temp:** Temperatura normalitzada en graus Celsius.
- **atemp:** Sensació de temperatura normalitzada en graus Celsius.
- **hum:** Valor humitat normalitzat
- **windspeed:** Velocitat del vent normalitzada
- **casual:** Recompte del nombre de bicicletes llogades per una persona casual
- **registered:** Recompte del nombre de bicicletes llogades per un usuari registrat
- **cnt:** Recompte total de les bicicletes llogades

Aleshores, un cop observats els atributs que acabem de explicar, ja es pot decidir quin seria l'atribut objectiu a predir utilitzant el regressor. En el nostre cas hem considerat que el més indicat és **cnt**, doncs el que ens sembla més lògic és que a

partir d'una sèrie de dades sobre un dia i hora (temperatura, tipus de dia, si es festiu...), predir quantes bicicletes es llogaran. D'aquesta manera en cas de que fóssim l'empresa proveïdora d'aquests vehicles, podríem saber quan necessitem més bicicletes o si n'estem oferint massa en relació al que realment s'utilitza i així optimitzar el cost i qualitat del servei.

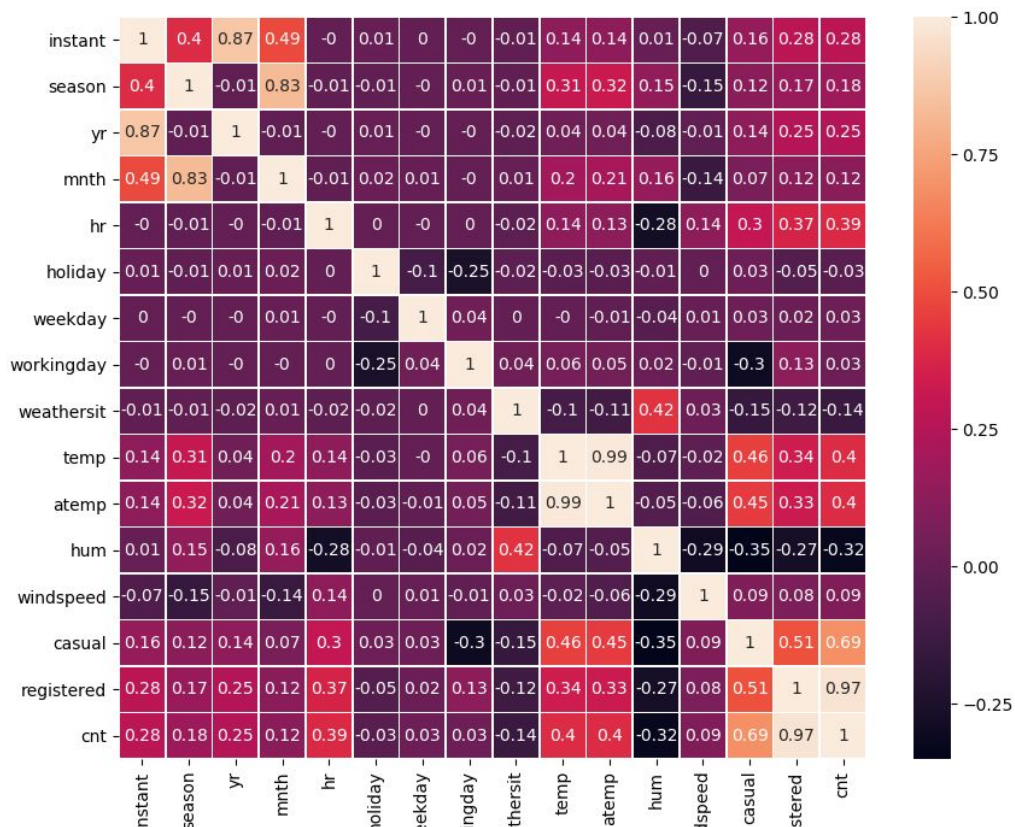
Tanmateix, només amb la descripció donada dels atributs, també en podem descartar alguns de redundants.

En el cas de **registered** i **casual** la informació que rebem no deixa de ser un desglossament de l'atribut **cnt**. Per aquesta raó considerem que podem prescindir d'aquestes dues columnes ja que ens interessa reduir el nombre d'atributs amb la finalitat de tenir un model de major rendiment.

Per altra banda **atemp** i **temp** ens donen pràcticament la mateixa informació ja que entre la temperatura real i la sensació de temperatura la diferència sol ser mínima i amb una correlació molt elevada. Per tant, podem prescindir d'un dels dos, en el nostre cas hem optat per mantenir **temp**.

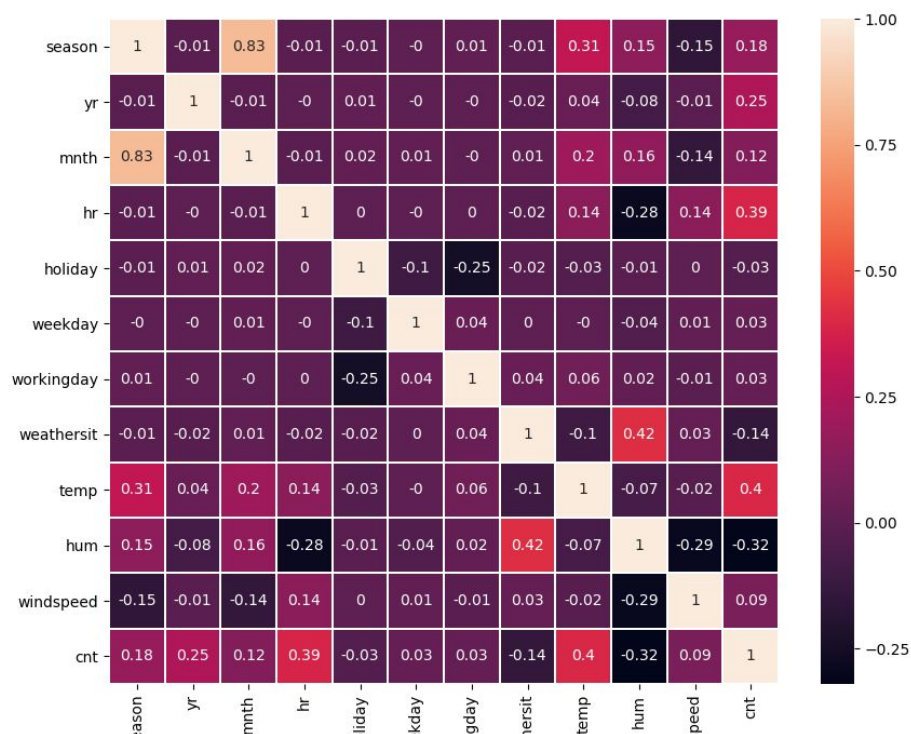
L'atribut **instant** també és completament innecessari, doncs l'identificador de la mostra no ens aportarà cap informació rellevant (és un enter que s'incrementa en u per mostra). Simultàniament podem suprimir **dteday** ja que a part de que ens ve donat en format string i el seu tractament no pot efectuar-se de manera directa, la informació que ens aporta es troba desglossada en altres atributs com **season, mnth, weekday, yr**.

Per reforçar aquesta neteja d'atributs, vam utilitzar un heatmap per a poder estudiar la correlació que hi ha entre variables.

Com podem observar, les relacions entre atributs ja comentades es justifiquen amb la correlació. Els casos més evidents són el de **atemp** i **temp** i el de **registered** i **cnt**.

Un cop eliminem aquells atributs que hem considerat irrellevants, el heatmap passa a quedar de la següent manera:

Amb aquest nou heatmap reduït podem analitzar amb més claredat altres característiques que se'ns poden haver escapat.

El primer tret a destacar és la alta correlació entre **mnth** i **season**. És una relació prou evident, doncs les estacions estan delimitades pels mesos de l'any. Els següents amb un valor també elevat són **hum** i **weathersit**. De nou, és un resultat que no ens sorprèn. És d'allò més normal que la humitat vagi lligada a si hi ha precipitacions, boira o és un dia clar.

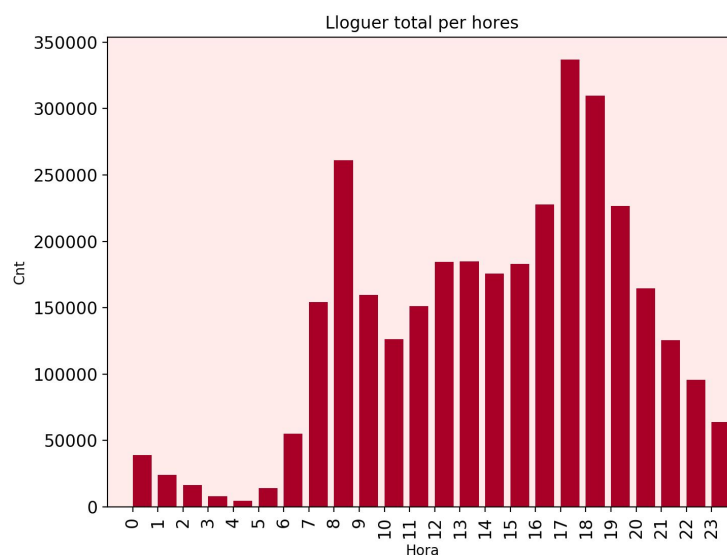
Però amb aquest heatmap ens interessa bastant veure quins són els atributs que més relació tenen amb el nostre target, probablement seran aquells als que haurem de tractar amb més profunditat. Podem destacar:

- **season:** Com a hipòtesis podem pensar que la estació de l'any influeix en la quantitat de bicicletes llogades perquè cada estació engloba una sèrie de condicions que afavoreixen o no aquest servei. Els hiverns i tardors són freds i amb més precipitacions que no pas l'estiu o la primavera i potser això influeix en els usuaris de Washington DC.
- **yr:** Podem deduir que per raons de maduració del negoci, hi ha un augment total en l'ús d'aquest servei d'un any a l'altre.
- **hr:** També resulta evident que l'hora sigui conjuntament amb temp el factor amb més relació, doncs hi ha hores puntes on la gent s'ha de

desplaçar. És més normal que tinguem sempre un nombre més elevat de lloguer a les 8 del matí que no pas a les 3 de la matinada.

- **temp:** Aquest és l'atribut amb el valor de correlació més elevat. Podem pensar que a més calor, més agradable és agafar una bicicleta. També podem pensar que quan tenim precipitacions, les temperatures també disminueixen i quan el dia és més aviat assolejat, aquest valor tendeix a augmentar.

Anem a aprofundir una mica més en aquests atributs per deixar de banda les especulacions i poder visualitzar els valors.

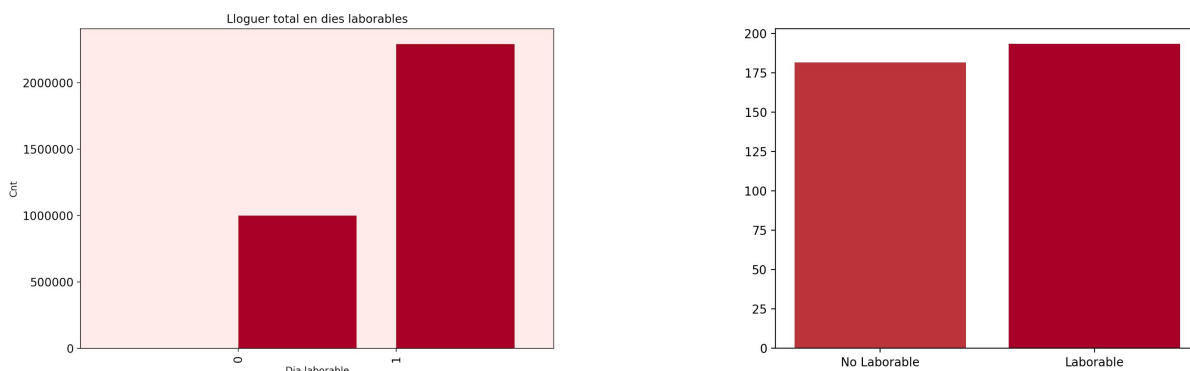
En aquest primer gràfic hem plasmat el número de bicis en total que s'han llogat en tot el transcurs de l'estudi que reflecteix la base de dades dividint-ho en les diferents hores del dia.

La distribució és força esperable. Tenim una quantitat molt **baixa** de lloguers en **horari nocturn** (de 22 a 6) i uns valors més **elevats** per a les hores de la **jornada habitual** de qualsevol persona. A més a més es pot apreciar clarament la presència d'hores puntes. Podríem dividir-ho en dues franges:

- **De 7 a 9 del matí**
- **De 5 a 8 de la tarda**

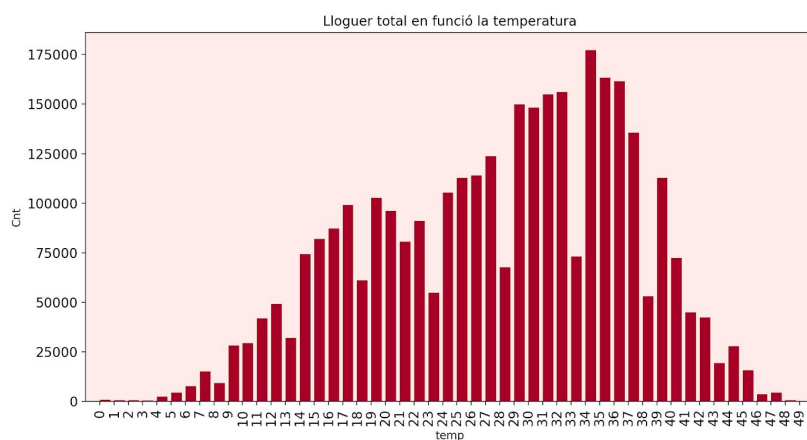
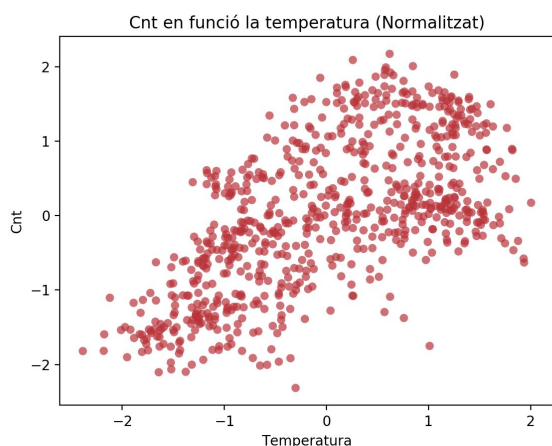
Amb aquestes dades ja podem anar perfilant una mica més per on pot anar el comportament del tipus de persona que usa aquest servei. Aquestes dues

franges coincideixen amb el que en la majoria de casos són l'hora de *posar-se en marxa* i l'hora de *tornar a casa*. Entenem posar-se en marxa com a anar a treballar, estudiar, o a realitzar activitats habituals en un horari comú. Per tant això també ens dona a entendre que potser és un servei que s'utilitza més habitualment al dia a dia (jornades laborals) i potser no tant en festius. Anem a comprovar aquesta hipòtesi:

Pel que sembla, aquesta hipòtesi ha estat un pèl mal encaminada. Si només tenim en compte el gràfic de l'esquerra sembla que és el que pensàvem inicialment: s'han llogat moltes més bicicletes en dies laborables que no pas en els que no ho son. Tot i això, aquesta ha estat l'estratègia de representació seguida en la gràfica del lloguer per hores, però ara no ens dona la mateixa validesa d'informació. Cada dia té el mateix nombre d'hores però un any no té el mateix nombre de dies laborables que de no-laborables. Per això hem afegit el segon gràfic on tenim la mitja de bicicletes llogades en cada tipus de dia. La diferència és prou petita i per tant podem deduir que *és un servei usat de manera força uniforme al llarg de l'any* tot i que té més pes en els dies laborals (sobretot pel fet que és una porció de l'any majoritària).

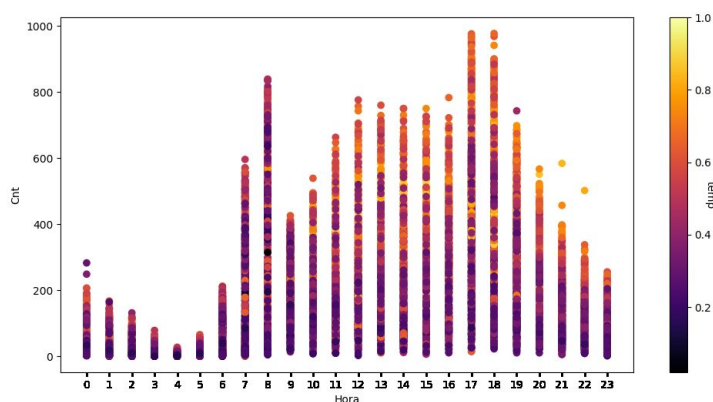
A continuació ens disposem a analitzar els valors de la temperatura.

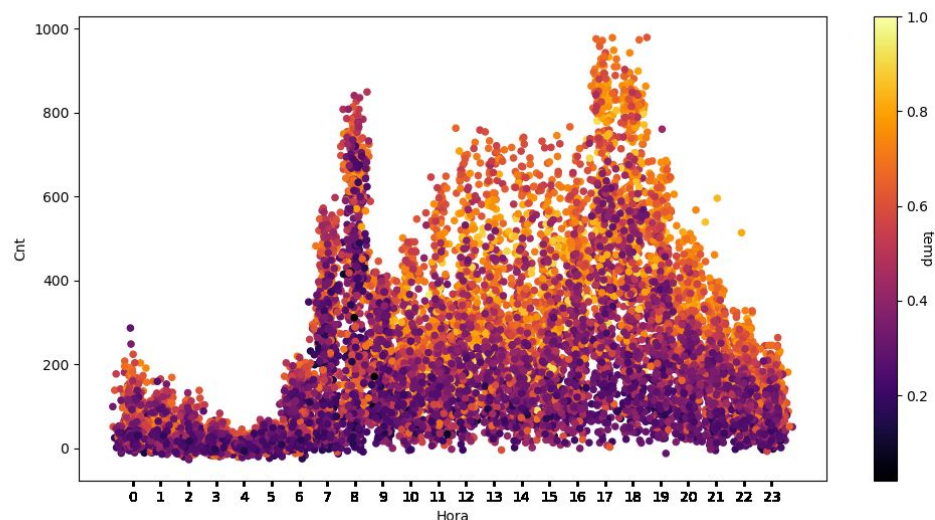
Amb aquestes dues gràfiques podem veure representada la relació entre la **temperatura** i el **cnt** total. En el primer cas (*esquerra*) tenim un scatter plot que ens mostra una relació més directa. El segon gràfic plasma el total de bicicletes llogades en una temperatura determinada. S'observa com per a temperatures molt baixes i molt altes l'ús del servei és bastant reduït. D'aquesta observació, però, cal tenir en compte que el nombre de mostres segueix una distribució propera a la normal: els valors més repetits es troben al centre (entre 20 i 40) mentre que els menys repetits són a les cues de la campana gaussiana. En certa part això explica la forma del segon gràfic.

Tot i això, tant en un com en l'altre podem intuir un comportament: **a temperatures més elevades, més lloguer de bicicletes.**

Per a reforçar aquesta conclusió farem una última representació. Aquest cop volem veure de nou la relació entre els atributs **cnt** i **hr** però a més li afegirem com a tercera variable **temp**.

Tot i que ens podem fer una idea amb aquest gràfic, la representació no és la més agradable a la vista. Això es deu a que el rang de **hr** és discret. Per a solucionar-ho, hem definit una funció jitter que altera la posició en x de manera que sembla ser una variable contínua. Així es veuen amb més claredat els resultats.

Com podem observar, hi ha una clara relació entre aquests tres atributs. Veiem com quan **cnt és menor sol tenir una temperatura menor** (sigui quina sigui la hora) i en canvi una **temperatura major pels seus valors més elevats**. També veiem com solen ser més fredes les hores amb menys quantitat de lloguer. L'excepció d'aquest cas és la primera franga d'hora punta, doncs a les 7-8 del matí les temperatures no solen ser gaire elevades. Amb això es reforça la nostra idea de que el servei té un gran pes en aquelles persones amb responsabilitats com treballar o estudiar. Per l'altra banda, a la franja de les 5-7 tenim els valors més alts de **cnt** alhora que les temperatures són també força elevades.

Fins aquí considerem que hem fet un estudi força exhaustiu de la base de dades i que tenim una idea prou encaminada sobre el comportament de les seves dades. Com a conclusió inicial podem considerar que probablement els atributs més rellevants per a fer la regressió i poder fer prediccions són els recentment comentats. Per tant, considerem finalitzat l'anàlisi inicial i ens endinsem amb la formulació dels diferents models d'aprenentatge.

APARTAT C: REGRESSOR LINEAL

Un cop fet l'anàlisi exhaustiu de la base de dades, i tenint clar com s'estructura i com es relacionen els seus atributs entre ells, és el moment d'aplicar la regressió.

Per fer-ho, en aquest primer apartat, farem servir el regressor lineal de la llibreria de machine learning de python **scikit learn**. Fem servir aquest tipus de regressor tan simple com un primer contacte amb la base de dades, per veure si les dades tenen la forma apropiada per aplicar un regressor lineal.

Per tal de comprovar-ho, apliquem directament el regressor per veure quin resultat ens dóna.

Degut a que utilitzem 10 atributs, necessitaríem un espai de 10 dimensions per representar els resultats, cosa que és impossible en el nostre univers tridimensional. Per aquesta raó, no podem visualitzar les dades de manera gràfica, però sí que podem calcular el **coeficient de determinació**. Aquest coeficient determina la qualitat del model per predir resultats, i es defineix com la proporció de la variança en la variable dependent que pot ser explicada a partir de les independents. Aquest pren valors habitualment entre 0 i 1, sent un 1 que la predicció s'ajusta perfectament als valors reals. Hi ha alguns casos, però, en els que pot arribar a ser negatiu, i és en aquells que no segueixen la forma de les dades, més concretament quan prediuen pitjor que una funció constant.

D'aquesta manera, quan apliquem el regressor lineal ens dóna un coeficient del **0,7988**. Considerem que no és un valor dolent, s'ajusta de certa manera a les dades. Tot i això, no és el que seria d'esperar amb un regressor. El seu valor òptim oscil·la al voltant del **0,97**, que s'allunya bastant de l'obtingut.

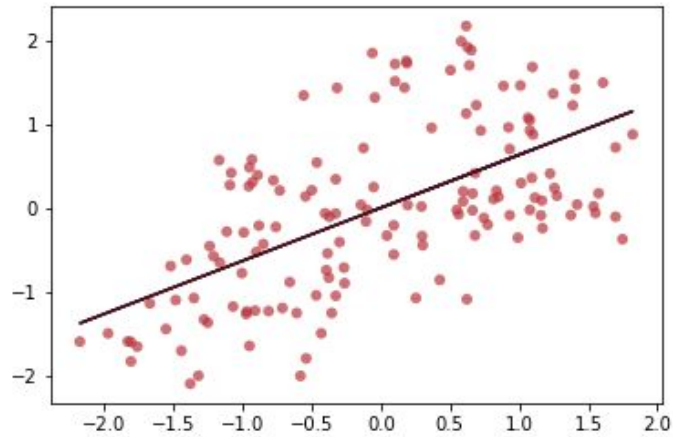
Per tal d'estandaritzar l'ordre de magnitud de les variables, s'acostuma a seguir un procés de normalització de les dades. Avaluant el regressor de nou amb les dades normalitzades, veiem que l'error mitjà al quadrat **Mean Squared Error**, una altra mesura de rendiment pel regressor, disminueix considerablement, de **753878** a **0,20**, el coeficient R2 segueix sent el mateix, pel que realment amb les nostres dades no afecta normalitzar al funcionament del regressor. De tota manera, a partir d'ara tractarem les dades normalitzades, per si en futures implementacions acaba influint.

Per a assegurar-nos que el model s'ajusta bé a dades noves, diferents a les d'entrenament, es separen les dades en tres conjunts: entrenament, validació i test. Es fa l'entrenament sobre les dades d'entrenament, que es valida amb les de validació i s'ajusta segons els resultats. Llavors, seguint diferents criteris, es canvien els atributs del regressor i es torna a aplicar, agafant dades diferents per l'entrenament i la validació. Un cop s'està satisfet amb la configuració del model, s'aplica a les dades de tes, mai vistes a l'entrenament, per comprovar-ne la predicció. En el nostre cas, farem un model més senzill, únicament dividint les dades en entrenament i validació, en proporció de 80/20.

Un cop separades les dades, apliquem el regressor només tenint en compte un atribut cada cop, per a tots els atributs, per avaluar-ne la idoneïtat.

Atribut	Mean Square Error	R2 score
season	0.8873	0.1613
year	0.76	0.2815
month	1.0292	0.027
holiday	1.0781	-0.019
weekday	1.0544	0.0034
workingday	1.07	-0.0115
weathersit	0.9681	0.085
temp	0.5657	0.4653
hum	1.063	-0.0047
windspeed	1.0216	0.0344

Com podem observar, els atributs amb menys error i, per tant, millor R2 score son **temp i year**. Aquest resultat és coherent amb l'estudi de les dades, que ens deia que eren dels atributs amb més correlació amb l'objectiu. A l'annex es poden trobar totes les gràfiques de correlació, i mostrem aquí la que té millor coeficient, que és també de les poques variables continues de la base de dades, pel que és més fàcil que pugui ser lineal, comparada amb la resta de discretes.

cnt en funció de la temperatura, normalitzats i amb la recta de regressió

A la taula podem observar també com hi ha moltes variables que es podrien considerar sense relació amb l'objectiu, algunes fins i tot tenen el coeficient negatiu. Seria lògic, doncs, eliminar-les del nostre model. Aquesta era la nostra hipòtesi, però vam comprovar que realment no era així, perquè ens donava molt pitjor l'R2 score general si els treïem. Això es deu, hem conclït, a que no tenen una relació directa amb l'atribut objectiu, però que combinats amb altres atributs sí que sumen per a la predicció.

APARTAT B: DESCENS DEL GRADIENT

Per al segon apartat de la pràctica es proposa canviar la metodologia per a trobar un regresor lineal dels atributs a la nostra base de dades. Concretament es demana l'ús del descens del gradient.

Abans de començar amb la resolució d'aquest apartat volem comentar que per a aquesta versió de la memòria no ha pogut estar completat al 100%. Tot i això volem plasmar el que ha estat treballat fins aleshores, els motius pels quals estem en l'estat que estem i les seves respectives conclusions.

Tot i que a l'enunciat es proposa una estructura determinada per a l'aplicació del regresor utilitzant el descens del gradient, nosaltres hem optat per als primers estudis crear una funció únicament ja que els subpassos a dur a terme no són gaire llargs. Aquesta funció és la següent:

```
def Regressor(x, y, arrayTheta, max_iter, epsilon, aplha):
    i = 1
    millora=epsilon+1
    costAnt=0
    while( i < max_iter and millora > epsilon):
        predict = np.dot(x, arrayTheta)
        loss = predict - y
        cost = np.sum(loss ** 2) / (2 * x.shape[0])
        millora = abs(costAnt-cost)
        costAnt = cost
        gradient = np.dot(x.T, loss) / x.shape[0]
        print("Iter: "+str(i)+" Cost: "+str(cost))
        arrayTheta = arrayTheta - alpha * gradient
        i+=1
    return arrayTheta
```

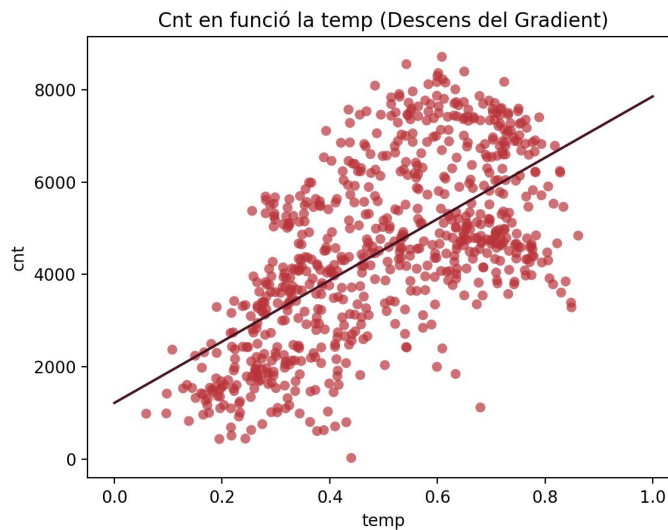
Li passem com a paràmetres els valors de l'atribut a analitzar **x**, els valors a predir **y**, un vector amb els valors de les thetes a fixar ja inicialitzades **arrayTheta**, el nombre màxim d'iteracions **max_iter**, l'error de convergència **epsilon** i el coeficient d'aprenentatge **alpha**.

Mentre no es superin les iteracions màximes o la millora de cost sigui major a epsilon fem una predicció amb els valors actuals de theta, calculem l'error i el cost que genera i d'aquesta manera actualitzem els valors de theta. Un cop fora del bucle retornem els valors convergits en l'array de thetes.

Per a comprovar la seva correcta funció hem fet proves inicials amb poques dades inventades. Un cop satisfets del resultat, hem passat a provar-lo amb el nostre dataset.

Com ja hem destacat en l'anterior apartat, l'atribut amb millors característiques per a realitzar la regressió és la **temp**. Per tant, només ens cal usar la funció

implementada amb les dades d'aquest atribut en funció del target (**cnt**) i comprovar el resultat.

Els paràmetres utilitzats han estat:

alpha = 0.4

max_it = 1000

epsilon= 0.1

El total d'iteracions necessàries per a la convergència han estat 529, la meitat de les màximes establertes. La recta que defineix la regressió $y = ax + b$ té com a valors:

a = 6624.46

b = 1222.91

Després de fer varies proves variant els paràmetres d'entrada hem comprovat que el cost mínim es troba sempre donat per una recta com la mostrada. El resultat obtingut és idèntic a l'obtingut en l'activitat anterior. Considerem vàlida la resolució.

Tot i això, aquest apartat ens ha donat més problemes dels esperats. Després de molta implementació errònia, tot i obtenir un model que aplicava el descens del gradient, els resultats no ens semblaven gens raonables, doncs la recta resultant s'allunyava molt de la zona on hi havia més concentració de valors. Al final ha resultat ser el problema més ximple que ens podia passar: vam considerar l'ordre equivocant d'utilitzar les thetes i per tant estavem representant la recta **$y = bx + a$** . No va ser fins que vam provar de utilitzar funcions de major grau que no ens vam adonar d'aquest error.

Un cop superada aquesta petita barrera ja ens podem dedicar a analitzar el comportament del model en funció dels paràmetres aportats. Tot i que la nostra intenció era tenir-ho llest per aquesta entrega, les dificultats no ens ho han

permès. Per tant aquesta segona part de l'apartat ens queda pendent per la següent entrega, juntament amb la resolució de l'apartat A.

PREGUNTES

1. Com influeixen tots els paràmetres en el procés de descens? Quins valors de learning rate convergeixen més ràpid a la solució òptima? Com influeix la inicialització del model en el resultat final?

- **alpha** = El learning rate determina els salts que es fan entre iteració i iteració. Si donem valors massa elevats, el descens del gradient anirà d'un cantó a l'altre sense gaire precisió i constarà que arribi a la convergència. Contràriament, els valors petits provocaran l'enlentiment del model i pot evitar que s'arribi a la solució òptima abans de superar el màxim nombre d'iteracions.
- **max_it** = Determina quantes iteracions màximes en cas de no arribar a la convergència ha de realitzar el model. Si els altres paràmetres són adequats, només pot causar problemes al posar un valor massa petit doncs és possible que no doni temps a trobar una solució òptima.
- **epsilon**= Hem de tenir en compte en quina mesura estaran els errors, doncs aquest paràmetre és l'encarregat de decidir si la diferència entre un cost i l'anterior es considera suficientment petit com per declarar òptima la solució actual

2. Quines funcions polinomials (de diferent grau, de diferents combinacions d'atributs, ...) heu escollit per ser apreses amb el vostre descens del gradient? quina ha donat el millor resultat (en error i rapidesa en convergència)?

Fins ara hem operat amb funcions lineals i s'han fet proves amb polinomis de 2 i 3r grau. El millor resultat se l'emporta la recta, tot i això tenim com a hipòtesis que hi ha d'haver una funció amb menor error però com ja hem comentat, aquest tipus de proves queden pendents per la pròxima entrega.

3. CONCLUSIONS

Primerament, fem constància de la gran importància que té fer un estudi profund del dataset, per entendre bé el comportament de les dades i la relació que hi ha entre elles. D'aquesta manera és més fàcil també la comprensió dels resultats obtinguts, ja que es poden comprovar les hipòtesis realitzades a partir del coneixement de les dades. Aquestes també són un aspecte molt important i necessari, com a estudi previ a qualsevol tipus de predicció, perquè ajuden a triar quin tipus d'estudi es vol aplicar sobre la mostra. Hi ha moltíssimes combinacions a escollir, i és molt més fàcil si ja tens una idea prèvia de com poden anar els resultats.

Pel que fa a la regressió lineal, cal destacar la rellevància de la tria d'atributs, que poden afegir soroll o massa precisió al model del regressor. Hem après que s'han de prioritzar aquells atributs que segueixin distribucions normals, i per conseqüència, sempre seran millors per a la regressió aquells que tinguin valors continus i no pas categòrics. A partir d'un anàlisi més empíric, també es poden intuir atributs que tindran més pes, com per exemple que si fa calor, augmentarà el consum d'aigua.

Per últim, en aquesta entrega ens hem posat amb la resolució de l'apartat B. Com ja hem comentat en la seva secció, no hem pogut finalitzar tot el seu contingut. Fins aquest moment hem pogut implementar el model de manera satisfactòria, doncs ens dona uns resultats similars als del regressor de la llibreria (apartat C). Tot i això, si que ens ha donat temps de fer proves al canviar els paràmetres d'entrada i també si la representació la fem amb una funció no lineal. Per ara les conclusions sobre la naturalesa de cada paràmetre ha estat la que hem plasmat en les preguntes però cara la pròxima entrega és evident que hem de desenvolupar nous anàlisis enfocats a aquests valors. D'aquesta manera podrem comprendre quin tipus de valors ajuden al rendiment del model i per contra els que anulen la seva utilitat.

Fins aquest punt estem prou satisfets amb tota la informació recollida en aquesta pràctica, però dificultats se'n troben sempre. En aquest cas ens ha retrassat una mica més de l'esperat però cara la següent entrega es pretén tenir tots tres apartats enllestits.